

Severočeské muzeum vystavuje znovuobjevený nejstarší zvon Liberce

28. 02. 2022 14:25

Pozoruhodný náhled do historie krajské metropole nabízí expozice Liberecké fragmenty v Severočeském muzeum v Liberci. Jedním ze zajímavých a znovuobjevených předmětů je bronzový pozdvihovací zvon z kostela sv. Antonína. Tento typ zvonu se používal při určité části katolického mešního obřadu, jíž je takzvané pozdvihování nejsvětější svátosti oltární.

Zvon byl ulit v roce 1691 Martinem Zorbem v žitavské zvonařské dílně. Práci zadal Johann Georg Hänisch, liberecký radní, jenž byl zároveň brusič skla a kamene. Dokládají to nápisy na zvonu.

Gott allein die Ehre. Diese Glockn hat | umgussen lassen Johann Georg Haenisch | Raths Verwandter. Glaas und Stein Schneider | Reichen Berg Anno Christi MDCXCI.

Bohu jedinému úcta. Tento zvon nechal přelít radní Johann Georg Haenisch. Brusič skla a kamenů. Liberec, léta Páně 1691.

Martinus Zorbe Roth und Glocken Giesser in Zittaw hat mich gegossen anno 1691.

Martin Zorbe mědi a zvonolijec v Žitavě mne ulil roku 1691.

Tento zvon v roce 1963 daroval muzeu arciděkan P. Klabucha. Dlouhá léta čekal v depozitáři, aniž by se vědělo, odkud zvon pochází. Až v průběhu tvorby expozice se muzejníkům podařilo, díky zelenému nápisu na zvonu dohledat jeho historii a tak znovuobjevit nejstarší zvon Liberce.

„Depozitáře Severočeského muzea obsahují statisíce sbírkových předmětů, od těch nejmenších, až po skutečně objemné. Ne vždy je jasný původ, přičemž to je jedna ze zásadních informací pro historiky,

kteřá může umožnit další zpřesňování informací o předmětu,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Zelený nápis C/20/15/206 na zvonu je totiž pozůstatek značení zvonů z doby druhé rekvizice za 2. světové války. Zvony se třídily do čtyř kategorií A, B, C a D, kdy kategorie C označovala zvony umělecky a hudebně cenné.

První číslice značila číslo župy, číslo 20 měla Říšská župa Sudety. Následovalo číselné označení sídla řemeslného svazu. V tomto případě se jednalo o Řemeslnický svaz hospodářské komory Liberec (Kreishandwerkerschaft Reichenberg). Třetí číslo pak bylo identifikační číslo zvonu.

Díky dochovaným seznamům se podařilo dohledat informace a historii zvonu, který byl po válce pokládán za ztracený. Zjistilo se, že se jedná o pozdvihovací zvon neboli Wandlungsglocke z kostela sv. Antonína v Liberci laděný do tónu as. Jeho průměr činí 45 centimetrů, výška 73 centimetrů a hmotnost 70 kilogramů. Spolu s ostatními zvony byl převezen na okresní shromaždiště a později až na shromaždiště zvonů do hutě Kaiserwerke Lünen do Vestfálska. Odtud se pravděpodobně po válce navrátil do Liberce.

Pozdvihovací zvon z kostela sv. Antonína v Liberci je tak jakýmsi o rok starším bratrem donedávna nejstaršího zvonu ze staré liberecké radnice z roku 1692, který sloužil k ohlašování požárů. Oba zvony dokonce pochází i ze stejné dílny zvonaře Martina Zorbeho z Žitavy.